

Силабус
освітньої компоненти
Технологія створення шкільної служби порозуміння
2026-2027 навчальний рік

Освітня програма: Поствоєнна соціально-психологічна реінтеграція

Сертифікатна програма: Соціальна медіація.

Спеціальність: І10 Соціальна робота та консультування

Галузь знань: І Охорона здоров'я та соціальне забезпечення.

Рівень вищої освіти: другий (магістерський).

Викладач	Захарова Наталя Миколаївна, к.пед.н., доцент кафедри соціальної роботи та інклюзивної освіти
Посилання на сайт	https://edu.bdpu.org/course/view.php?id=685 https://dspace.bdpu.org/handle/123456789/1133
Контактний телефон	0957976650
E-mail викладача	zaharovanatalia@ukr.net
Графік консультацій	Середа 13.00-14.00

Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Форма навчання	Кількість кредитів/годин	Лекції	Семінарські заняття	Самостійна робота	Звітність
денна	5/150	12	28	110	екзамен
заочна		-	-	-	

Семестр: осінній.

Мова навчання: українська.

Ключові слова: медіація, шкільна служба порозуміння, технологія створення ШСП

Мета курсу: опанування здобувачами вищої освіти теоретико-методологічними основами застосування медіації як соціальної технології, надання системи знань і навичок щодо сприяння учнівському середовищу у вирішенні конфліктів мирним шляхом, формування поваги до прав і свобод людини.

Предмет курсу: процес створення ШСП

Компетентності та програмні результати навчання:

Програмні компетентності:

К-1 Здатність управляти різнобічною комунікацією, попереджувати та розв'язувати конфлікти/спори. / The ability to manage diverse communication, prevent, and resolve conflicts/disputes.

К-2 Здатність самостійно визначати методiku проведення медіації за умови дотримання вимог міжнародного та державного законодавства про медіацію, правил проведення медіації та етики медіатора. / The ability to independently determine the methodology for conducting mediation while adhering to the requirements of international and national legislation on mediation, mediation procedure rules, and mediator ethics.

К-3 Навички протидії дискримінації за статевими, віковими, етнічними, культурними ознаками, віросповіданням, ознаками відсутності/ наявності інвалідності тощо. / Skills to counteract discrimination based on gender, age, ethnicity, culture, religion, disability status, and other characteristics.

К-4 Здатність зберігати нейтральність по відношенню до сторін і предмету конфлікту/спору та використовувати техніки медіації у досягненні ефекту примирення. / The ability to maintain neutrality towards the parties and the subject of the conflict/dispute and to use mediation techniques to achieve reconciliation.

К-5 Здатність здійснювати професійну діяльність на основі правосвідомості, правового мислення і правової культури. / The ability to conduct professional activities based on legal consciousness, legal thinking, and legal culture.

К-6 Здатність спиратися на базові уявлення про основні закономірності і сучасні напрями конфліктології та основні поняття психології конфлікту. / The ability to rely on basic concepts of conflictology and contemporary trends in conflict resolution, as well as fundamental concepts of conflict psychology.

К-7 Здатність проводити роз'яснювальну та координаційну роботу, щодо залучення сторін до процедури медіації. / The ability to conduct explanatory and coordination work to engage parties in the mediation process.

К-8 Здатність самостійно планувати, організовувати та здійснювати дослідження конфліктів з елементами наукової новизни та практичної значущості. / The ability to independently plan, organize, and conduct conflicts research with elements of scientific novelty and practical significance.

К-9 Здатність організовувати та реалізовувати просвітницьку та освітню діяльність для різних категорій населення у сфері конфліктології. / The ability to organize and implement educational and awareness-raising activities for various population groups in the field of conflict resolution.

К-10 Сприяння в установленні зв'язків з іншими фахівцями, службами, організаціями, підприємствами, органами, закладами, установами тощо. / Facilitating the establishment of connections with other professionals, services, organizations, enterprises, authorities, institutions, etc.

К-11 Здатність аналізувати результати та підсумки роботи; пояснювати сутність досягнутого результату отримувачу соціальної послуги. / The ability to analyze the results and outcomes of work; explain the essence of the achieved result to the recipient of social services.

К-12 Здатність визначати позиційні інтереси, здійснювати аналіз цілей сторін конфлікту/спору в переговорах. / The ability to identify positional interests, analyze the goals of the parties in conflict/dispute during negotiations.

Програмні результати навчання:

ПРН-1 Володіти навичками в області комунікації та знаннями щодо найновіших досягнень області конфліктології, виявляти маніпуляції у спілкуванні сторін конфлікту. / Possess communication skills and knowledge of the latest advancements in conflict resolution, detect manipulations in communication between conflict parties.

ПРН-2 Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи галузі та загальнолюдські цінності. / Resolve ethical dilemmas based on legal norms, ethical principles of the field, and universal human values.

ПРН-3 Усвідомлювати соціальні передумови толерантного ставлення до особистості, нетерпимості та псевдотолерантності у соціумі, вживати ефективних заходів щодо протидії дискримінації. / Recognize the social prerequisites for tolerant attitudes towards individuals, intolerance, and pseudo-tolerance in society, and employ effective measures to counteract discrimination.

ПРН-4 Переглядати свої судження за наявності переконливих аргументів, діяти на основі професійних етичних мотивів. / Review one's judgments in the presence of compelling arguments and act based on professional ethical motives.

ПРН-5 Проявляти інтерес до удосконалення загального спілкування, визначити своє місце у правовому полі, а також розвинути правовізнання. / Show interest in improving general communication, determine one's place in the legal field, and develop legal awareness.

ПРН-6 Вирішувати складні фахові завдання (практичні та дослідницькі) з опорою на доступні ресурси у галузі конфліктології. / Solve complex professional tasks (practical and research) using available resources in the field of conflictology.

ПРН-7 Інформування про суб'єктів, що надають соціальні послуги з медіації, залучення близьких родичів отримувача соціальної послуги та його найближчого соціального оточення. / Informing about the entities providing mediation social services, involvement of close relatives of the service recipient, and their immediate social environment.

ПРН-8 Здійснювати розробку програм соціального супроводу професійної діяльності, розробляти інноваційні техніки та прийоми медіаційних практик для переговорних процесів. / Develop programs for social support of professional activities, design innovative techniques and approach for mediation practices in negotiation processes.

ПРН-9 Вміти проводити інформаційно-просвітницькі заходи із популяризації медіації, відновних практик, вирішення конфліктів мирним шляхом. / Being able to conduct informational and educational events to promote mediation, restorative practices, and peaceful conflict resolution.

ПРН-10 Сприяти усуненню причин конфлікту/спору із залученням інших фахівців за потреби. / Facilitate the resolution of conflict/dispute by involving other specialists as needed.

ПРН-11 Мінімізувати наслідки шкоди, завданої конфліктом, запобігати поновленню конфлікту (спору) та зниження рівня конфліктності сторін. / Minimize the consequences of harm caused by conflict, preventing the recurrence of conflict/dispute, and reducing the level of conflict between parties.

ПРН-12 Здатність визначати позиційні інтереси, здійснювати аналіз цілей сторін конфлікту/спору в переговорах (особистих, групових), допомога у виробленні власної позиції сторони конфлікту/спору у разі неповного розуміння ситуації. / The ability to identify

positional interests, analyze the goals of the parties involved in the conflict/dispute during negotiations (personal or group), and assist in developing the party's own position in case of incomplete understanding of the situation.

Зміст курсу:

Тема 1. Теоретичні основи та суть медіації

1.1. Запровадження медіації в Україні; аналіз законодавства.

Передумови запровадження медіації в Україні.. Поняття медіації. ЗУ «про медіацію», ЗУ «Про соціальні послуги»: медіація в системі базових соціальних послуг. Принципи медіації.

1.2. Міжнародний та вітчизняний досвід медіації.

Діяльність Інституту миру і примирення Національної служби посередництва та примирення в контексті популяризації медіації. . Український центр медіації. Центри відновного правосуддя. Відновні практики. Досвід впровадження і підтримки соціальної медіації.

Тема 2. Медіація у професійній діяльності соціального працівника.

1.1. Медіація в сфері ювенальної юстиції

Медіація в сфері ювенальної юстиції в Європі та Україні. Провідні засади Європейського кодексу поведінки медіаторів. Права, обов'язки, ролі, відповідальності соціального медіатора та представників ювенальної поліції.

1.2. Медіація у сферах суспільного життя.

Сфера застосування медіації. Медіація у сфері освіти. Медіація у сімейних, цивільних справах. Медіація у розгляді трудових, громадських проблем.

Тема 3. Шкільна служба порозуміння як соціальний проєкт.

3.1. Медіація в ЗЗСО: соціально-педагогічний аспект

Актуальність створення шкільної служби порозуміння Нормативно-правова підтримка медіації. Шкільна медіація: цілі, завдання, функції. Основна концепція медіативної практики.

3.2. Методологія проєктування ШСП.

Служба порозуміння закладу освіти як соціальний проєкт. Методологічна та технологічна особливість проєктування ШСП; функції ШСП; підбір команди потенційних медіаторів та медіаторок, координаторів. Структура методичної розробки проєкту ШСП.

Тема 4. Відновлювальна медіація як системний підхід до вирішення конфлікту.

4.1. Створення служби порозуміння в закладі освіти

Структура методичної розробки проєкту ШСП. Алгоритм створення ШСП. Організація роботи служби порозуміння закладу освіти. Права та обов'язки медіаторів ШСП.

4.2. Діяльність служби порозуміння в закладі освіти

Структура служби порозуміння (підрозділи): інформаційного забезпечення, просвітницької роботи, діловодство. Координація служби порозуміння; функції координатора.

Тема 5. Структурно-організаційні засади створення ШСП

5.1. Етапи організації ШСП

Зміст організаційного, навчально-теоретичного, діагностичного етапів реалізації проєкту. Етичні засади.

5.2. Етапи впровадження проєкту

Запровадження діяльності ШСП та медіаторів; моніторинг та оцінка. Усвідомлене ставлення до концепції ШСП.

Тема 6. Організаційно-розпорядча документація ШСП

6.1. Наказ про створення та організацію діяльності ШСП

Наказ про створення служби порозуміння в закладі, команди медіаторів. Порядок організації діяльності служби порозуміння закладу.

6.2. Підготовка команди медіаторів

Навчання медіатора-координатора. Діагностика та відбір учнів-медіаторів. Методична підтримка роботи координатора та ініціативної групи.

Тема 7. Планування діяльності ШСП

7.1. Перспективний план роботи

Включення діяльності служби порозуміння до річного плану. План заходів інформаційної кампанії для популяризації медіації. Заходи з ознайомлення учасників освітнього процесу із метою та завданнями діяльності служби порозуміння в закладі. Взаємодія ШСП та учнівського самоврядування.

7.2. Календарний план проєкту

Зміст компонентів річного плану в дії. Практичний етап, заходи, форми роботи, виклики та ризики. Підготовка до ведення документації ШСП

Тема 8. Координація служби порозуміння.

8.1. Моніторинг діяльності ШСП

Ознайомлення педагогічного та батьківського колективів з результатами діяльності Служби порозуміння. Моніторинг інформаційної кампанії в ЗЗСО з впровадження та результатів діяльності служби порозуміння.

8.2. Засоби популяризації ШСП

Створення ініціативної групи для проведення інформаційної кампанії. Презентація діяльності Служби порозуміння ЗЗСО для учнів та батьків. Оновлення інформації на стенді в рекреаціях закладу щодо поняття медіації та діяльності Служби порозуміння.

Тема 9. Особливості урегулювання конфліктів у різних соціальних групах

9.1. Медіація в умовах різновікової групи

Причини виникнення конфлікту між різними групами. Мінімізація булінгових проявів. Формування позитивних стосунків.

9.2. Медіація в умовах міграційного конфлікту

Інформаційно-роз'яснювальна робота серед шкільної громади. Формування толерантного ставлення, взаємодопомоги та підтримки. Розуміння школи як безпечного середовища для всіх.

Тема 10. Медіація в зарубіжних країнах

10.1. Медіація в країнах англо-американської школи права

Історія формування правових засад медіативної практики у відповідних країнах. Імплементация передових практик у вітчизняний досвід.

10.2. Медіація в країнах помано-германської школи права

Історія формування правових засад медіативної практики у відповідних країнах. Імплементация передових практик у вітчизняний досвід.

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин											
	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	лаб	інд	с.р.		л	п	лаб	інд	с.р.
	150	12	28	-	-	110	-	-	-	-	-	-
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Модуль 1												
Тема 1. Теоретичні основи та суть медіації												
1.1. Запровадження медіації в Україні: аналіз	7	2	2	-	-	3						

законодавства												
1.2. Міжнародний та вітчизняний досвід медіації	8	2	-	-	-	6						
Разом за темою1.	15	4	2	-	-	9						
Тема 2. Медіація у професійній сфері соціального працівника												
2.1.Етичні норми процесу медіації	7	-	2	-	-	5						
2.2.Медіація у сфері ювенальної юстиції	8	-	2	-	-	6						
Разом за темою2	15	-	4	-	-	11						
Тема 3. Шкільна служба порозуміння як соціальний проект												
3.1. Медіація в ЗЗСО: соціально-педагогічний аспект	7	2	2	-	-	3						
3.2.Методологія проектування ШСП	8	2	2	-	-	4						
Разом за темою3	15	4	4	-	-	7						
Тема 4. Відновлювальна медіація як системний підхід до вирішення конфлікту												
4.1.Створення служби порозуміння в закладі освіти	7	2	2	-	-	3						
4.2. Діяльність служби порозуміння в закладі освіти	8	-	2	-	-	6						
Разом за темою4	15	2	4	-	-	9						
Тема 5. Структурно-організаційні засади ШСП												
5.1. Технологія підготовки та супроводу учнів-медіаторів	7	2	2	-	-	3						
5.2.Етапи впровадження проекту	8	-	2	-	-	6						
Разом за темою 5	15	2	4	-	-	9						
Тема 6. Організаційно-розпорядча документація ШСП												
6.1. Наказ про організацію ШСП	7	-	-	-	-	7						
6.2. Підготовка команди медіаторів	8	-	2	-	-	6						
Разом	15	-	2	-	-	13						

Тема 7. Планування діяльності ШСП												
7.1. Перспективний план роботи	7	-	2	-	-	5						
7.2. Календарний план проєкту	8	-	2	-	-	6						
Разом	15	-	4	-	-	11						
Тема 8. Координація служби порозуміння												
8.1. Моніторинг діяльності ШСП	7	-	-	-	-	7						
8.2. Засоби популяризації ШСП	8	-	2	-	-	6						
Разом за темою 6	15	-	2	-	-	13						
Змістовий модуль 9. Особливості урегулювання конфліктів у різних соціальних групах												
Тема 9.1. Медіація в умовах міжвікової групи	7	-	-	-	-	7						
Тема 9. 2. Медіація в умовах міграційного конфлікту	8	-	2	-	-	6						
разом	15	-	2	-		13						
Змістовий модуль 10. Медіація в зарубіжних країнах												
Тема 10. 1. Медіація в країнах англо-американської школи права	7	-	-	-	-	7						
Тема 10. 2. Медіація в країнах помано-германської школи права	8	-	-	-	-	8						
разом	15	-	-	-	-	15						
Усього	150	12	28	-	-	110						

Методи навчання: словесні (пояснення, розповідь, лекція, семінари, бесіда (вступна, бесіда-повторення); наочні (ілюстрування за допомогою електронного опорного конспекту); практичні: (вправи, кейси, інтерв'ю, проєктування); методи стимулювання навчальної діяльності (метод навчальної дискусії, метод опори на життєвий досвід здобувачів, створення ситуацій пізнавальної новизни); методи контролю і самоконтролю (метод усного контролю, метод письмового контролю,

Політика курсу (особливості проведення навчальних занять): Навчальний курс складається з лекційних, семінарських занять, самостійної та індивідуально-дослідної роботи.

Заохочується висловлювання власної точки зору, творчий підхід до виконання передбачених програмою курсу завдань. Обов'язковим є дотримання принципів академічної доброчесності та правил роботи зі штучним інтелектом (ШІ).

Лекційні заняття передбачають ведення письмового (електронного) конспекту. Наявність конспекту є однією з вимог допуску до складання іспиту.

Підготовка до семінарських занять передбачає усне опрацювання теоретичних питань за темою, спираючись на перелік рекомендованої літератури та самостійний пошук джерел для отримання необхідної інформації, з подальшим їх обговоренням у форматі дискусій, мозкових штурмів тощо. Відпрацювання пропущених семінарських занять є обов'язковим, здійснюється у форматі очного або дистанційного (на платформі Zoom) спілкування викладача зі здобувачем (не пізніше, ніж через тиждень з моменту проведення заняття та згідно графіку консультацій).

Підготовка завдань самостійної та індивідуально-дослідної роботи здійснюється у письмовому або електронному (розміщення файлів на платформі Moodle) вигляді та передбачає усне обговорення питань протягом семінарського заняття з теми або під час індивідуальної/групової консультації. Роботи, які виконано не в повному обсязі або оформлено без дотримання вимог, повертаються здобувачеві на доопрацювання. Повторно здати роботу на перевірку необхідно не пізніше, ніж через тиждень після проведення заняття з відповідної теми (письмово/в електронному вигляді на платформі Moodle).

В умовах дистанційного навчання лекційні, семінарські заняття проводитимуться в онлайн-режимі у визначений розкладом час. Самостійні та індивідуально-дослідні роботи надсилаються на оцінювання через систему Moodle у визначений політикою курсу термін. Консультації здобувачів проводитимуться згідно визначеного вище графіку.

Допуск до екзамену передбачений за умов: набрання 25 балів за роботу протягом семестру, наявності конспекту усіх лекцій та роздрукованої папки з роботами (самостійних та індивідуальних занять). Екзамен може проходити за двома формами (на вибір здобувачів ВО): письмовий екзамен та захист відповідей; тестування. За результатами продуктивної роботи протягом семестру та погодження з оцінкою – здобувачу може бути виставлена підсумкова оцінка, що дорівнює сумі балів набраних протягом семестру.

Політика використання штучного інтелекту: Інструменти штучного інтелекту (ШІ), такі як ChatGPT, Grammarly, Claude, Gemini та інші подібні платформи, можуть бути використані здобувачами освіти для підтримки самостійної та індивідуально-дослідної роботи. Це включає написання чернеток, перевірку граматики, генерацію ідей або обробку даних тощо. Використання має бути етичним і усвідомленим та не замінює особистий аналіз і висновки здобувача.

Технічне й програмне забезпечення/обладнання, наочність: технічне (комп'ютер, проектор); програмне (Microsoft Office: Power Point, Word, Moodle, репозитарій); наочність (презентації у форматі Power Point).

Система оцінювання та вимоги:

Розподіл балів, які отримують студенти

Поточне тестування та самостійна робота						Підсумковий тест (екзамен)	Сума
Змістовий модуль 1						50	100
T1	T2	T3	T4	T5	T6		
25	25	25	25	25	25		

Система нарахування рейтингових балів (поточний контроль)¹

За підсумками навчання за один семестр здобувач вищої освіти може отримати 100 балів (50 балів² – поточне оцінювання + 50 балів – контрольне оцінювання (екзамен)).

Підсумкова кількість балів визначається за формулою:

$$m = \frac{3K_1 + 3K_2 + 3K_3 + 3K_4}{n} + 50 = 100$$

де m – кількість набраних балів за вивчений курс;

n – кількість залікових кредитів;

50 балів – екзамен або залік.

Загальна кількість балів за вивчений курс обчислюється таким чином: підраховується кількість балів, набраних під час поточного контролю за всіма заліковими кредитами, та ділиться на загальну кількість кредитів (визначається середній арифметичний бал). Потім до отриманого показника додаються бали, набрані під час екзамену.

Шкала оцінювання: університетська та ЄКТС

Сума балів за університетською шкалою	Оцінка ЄКТС
90-100	A
78-89	B
65-77	C
58-64	D
50-57	E
35-49	FX
1-34	F

Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

¹1. Андрєєнкова В. Л., Байдик В. В., Войцях Т. В. та ін. **Впровадження відновного підходу, посередництва, медіації та практики функціонування служб порозуміння в закладах освіти** : метод. посіб. Київ : ДУ «ІМЗО», 2023. 188 с.

2. Андрєєнкова В. Л., Левченко К. Б., Матвійчук М. М., Дацко О. В. **Вирішую конфлікти та будуємо мир навколо себе. Базові навички медіації однолітків** : навч.-метод. посіб. Київ : ФОП Нічога С. О., 2020. 200 с.

3. Андрєєнкова В. Л., Левченко К. Б., Матвійчук М. М., Мотиліук М. О. Вирішення конфліктів мирним шляхом. Базові навички медіації однолітків : навч.-метод. посіб. 2-ге вид., переробл. і допов. Київ : ФОП Буря О. Д., 2024. 132 с.
4. Впровадження відновного підходу, посередництва, медіації та практики функціонування служб порозуміння в закладах освіти : методичні матеріали для підготовки фахівців / Андрєєнкова В. Л., Байдик В. В., Войцях Т. В. та ін. Київ : ФОП Буря О. Д., 2023. 188 с.
5. Закон України «Про медіацію» : Закон України від 16.11.2021 № 1875-IX. Відомості Верховної Ради України. 2022. № 7. Ст. 51. URL: [Закон України «Про медіацію»](#) (дата звернення: 18.09.2026).
16. Новгородський Р., Пилипенко Д. Шкільна медіація як технологія розв'язання конфліктів у закладах середньої освіти. Наукові записки. Серія «Психолого-педагогічні науки». 2022. № 1. С. 61–68. DOI: 10.31654/2663-4902-2022-PP-1-61-68.
7. Осійчук С. С. Шкільна медіація як засіб формування безпечного освітнього середовища : навч.-метод. посіб. Зарічне, 2022. 86 с
- Умови впровадження медіації як відновної практики в закладах загальної середньої освіти. Київ : Київський столичний університет імені Бориса Грінченка, 2025.
8. Чардин М., Чу-Шерифф П., Вакес Е. Restorative Practices That Heal School Communities: A Universal Design for Learning Approach. CAST Professional Publishing, 2025. 274 p. ISBN 978-1-943085-12-5.
9. Черненко К. Р. Шкільна медіація як засіб вирішення конфліктів в освітньому середовищі початкової школи : кваліфікаційна робота. Харків : Харківський національний педагогічний університет імені Г. С. Сковороди, 2024
10. Rotarescu V. S. Mediation in Schools: How to Build a Peer Mediation Program. In: *Research Anthology on School Shootings, Peer Victimization, and Solutions for Building Safer Educational Institutions*. 2021. P. 763–778. DOI: 10.4018/978-1-7998-5360-2.ch037.

Додаткові

11. • Collins T. A., Hawkins R. O., eds. Peers as Change Agents: A Guide to Implementing Peer-Mediated Interventions in Schools. New York : Oxford University Press, 2021.
12. ЗУ «Про медіацію» <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1875-20#Text>
13. Створення системи служб порозуміння для впровадження медіації за принципом «рівний-рівному/рівна-рівній» та вирішення конфліктів мирним шляхом у закладах освіти. – К.: ФОП Нічога С.О.. – 2018. – 174 с.

Інтернет-ресурси:

1. Бібліотека БДПУ <http://edu.bdpu.org>
2. Сайт БДПУ <http://bdpu.org>
3. Медіатека ФДССО
4. Електронна підтримка навчання Moodle БДПУ.